

Сарајево, 17.02.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 10.02.2020.- 14.02.2020.**

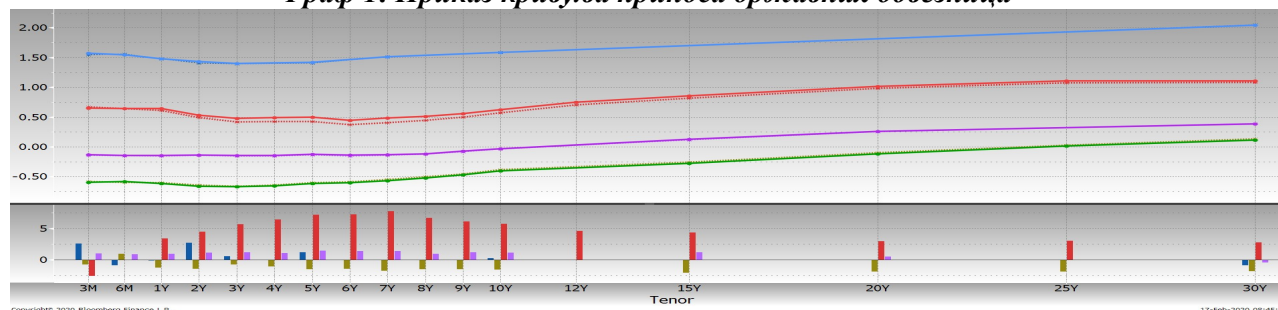
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20		7.2.20	-	14.2.20	
2 године	-0,64	-	-0,66	↘	1,40	-	1,43	↗	0,49	-	0,54	↗	-0,15	-	-0,13	↗
5 година	-0,60	-	-0,62	↘	1,40	-	1,42	↗	0,42	-	0,50	↗	-0,14	-	-0,12	↗
10 година	-0,39	-	-0,40	↘	1,58	-	1,58	→	0,57	-	0,63	↗	-0,04	-	-0,03	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси			
	7.2.20	-	14.2.20	
3 мјесеца	-0,496	-	-0,562	↘
6 мјесеца	-0,595	-	-0,585	↗
1 година	-0,588	-	-0,597	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 14.02.2020. године (пуне линије) и 07.02.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

И даље присутна повећана потражња за сигурним инвестицијама, усљед ризика који са собом носи ширење коронавируса, утицала је на благи пад приноса сигурнијих обвезница еврозоне током прошле седмице. Почетком седмице су објављени подаци који су указали на приличан пад индустријске производње у еврозони забиљежен крајем прошле године, а крајем седмице су објављени подаци о слабом расту БДП-а еврозоне у четвртном кварталу, при чему треба истаћи да је њемачки БДП стагнирао у односу на претходни квартал. **Европска комисија је објавила прогнозе привредног раста према којима се очекује да ће БДП еврозоне ове године забиљежити исти раст као у претходној години, односно раст од 1,2%.** Европска комисија је навела да је спори опоравак привредног раста у односу на 2019. годину под негативним утицајем избијања коронавируса, који је окарактерисан као „кључни силазни ризик“. Прогнозе ове институције за раст БДП-а Италије за текућу годину износе 0,3% те 0,6% у 2021. годину, након изненађујућег пада БДП-а који је забиљежен крајем прошле године. Замјеник министра финансија Италије Misiani је изјавио да постоји могућност да због коронавируса Италија буде суочена са четвртном рецесијом у посљедњих нешто више од 10 година, односно да је могуће да циљани нивои привредног раста за 2020. годину буду промашени. Агенција за додјелу кредитног рејтинга Fitch је задржала рејтинг Италије (БББ) непромијењеним, као и „негативне“ изгледе рејтинга, иако је очекивано да би могло доћи до промјене изгледа на „стабилан“.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је на излагању пред Парламентом ЕУ изјавила да монетарна политика „није једина игра у граду“, као и да што дуже стимулативне мјере ЕЦБ остану на снази, то је већи ризик да споредни ефекти постану израженији. Она је додала да када су каматне стопе ниске, фискална политика може бити веома ефикасна, односно може да подржи тренд привредног раста еврозоне, а што заузврат повећава цјеновне притиске и на крају може да доведе до већих каматних стопа, чиме је још једном затражена већа потрошња држава чланица. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да би избијање коронавируса у Кини могло имати прилично озбиљне краткорочне посљедице по економију услјед отказивања и одгађања планова потрошње. Што се тиче инфлације у еврозони, Lane је изјавио да базни сценарио ЕЦБ указује на постепени, али видљив раст инфлације, као и да је за то још увијек потребна прилагодљива монетарна политика која ће подржати снажније усклађивање инфлације ка циљаном нивоу у средњем року. Lane је изјавио и да су монетарни стимуланси, као што су негативне каматне стопе, и даље ефикасни, али да креатори фискалних политика могу учинити више, те је додао да је фаза ниских каматних стопа у еврозони „привремена“.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г) ДЕЦ	-2,5%	-4,1%	-1,7%
2.	Индустријска производња – Италија (Г/Г) ДЕЦ	-0,4%	-4,3%	-0,8%
3.	Индустријска производња – Грчка (Г/Г) ДЕЦ	-	-4,5%	-9,0%
4.	Индустријска производња – Финска (Г/Г) ДЕЦ	-	0,6%	1,7%
5.	Сентих индекс повјерења инвеститора – ЕЗ ФЕБ	5,9	5,2	7,6
6.	БДП – ЕЗ (квартално) прелим. IV квартал	0,1%	0,1%	0,3%
7.	БДП – Њемачка (квартално) прелим. IV квартал	0,1%	0,0%	0,2%
8.	БДП – Холандија (квартално) прелим. IV квартал	0,3%	0,4%	0,4%
9.	БДП – Португал (квартално) прелим. IV квартал	0,4%	0,6%	0,4%
10.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ДЕЦ	19,3	22,2	19,1
11.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	5,01	4,89
12.	Јавни дуг – Италија (у милијардама EUR) ДЕЦ	-	2.409,2	2.445,9
13.	Стопа инфлације – Њемачка ЈАН	1,6%	1,6%	1,5%
14.	Стопа инфлације – Холандија ЈАН	1,6%	1,7%	2,8%
15.	Стопа инфлације – Шпанија ЈАН	1,1%	1,1%	0,8%
16.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим. IV квартал	-	0,3%	0,1%
17.	ILO стопа незапослености – Француска (квартално) IV квартал	8,5%	8,1%	8,5%

САД

Упркос расту забринутости због ширења коронавируса, финансијско тржиште у САД је током протекле седмице било релативно мирно. Предсједник САД Trump је објавио годишњи буџет и план потрошње у износу од 4,8 билиона USD, предлажући значајна смањења социјалних програма, али и повећање потрошње на одбрану и специфична давања, која би повећала бруто јавни дуг изнад 30 билиона USD у наредној деценији. У обраћању пред Конгресом предсједник Феда Powell је истакао забринутост за изгледе економије САД, те је као значајан фактор навео потенцијалну пријетњу ширења коронавируса из Кине. Powell је, такође, поновио став Феда да је тренутни распон референтне каматне стопе „прикладан“ за одржавање експанзије.

Према резултатима анкете коју је провео Фед из Њујорка, радници су постали оптимистичнији у погледу тржишта рада, као и изгледа око инфлације у наредној години, док је прогнозирана стопа инфлације у сљедеће три године остала непромијењена (2,5%), што је знак да потрошачи очекују да ће цијене остати стабилне.

Према резултатима истраживања Bloomberga за фебруар, економски аналитичари прогнозирају стопу раста БДП-а од 1,8% за текућу годину, те стопе од 2,0% и 1,9% за 2021. и 2022. годину, респективно. Прогнозирана стопа инфлације за текућу годину је благо ревидирана на 2,0% са претходно прогнозираних 2,1%, док за наредну годину износи 2,1%. Већина анкетираних

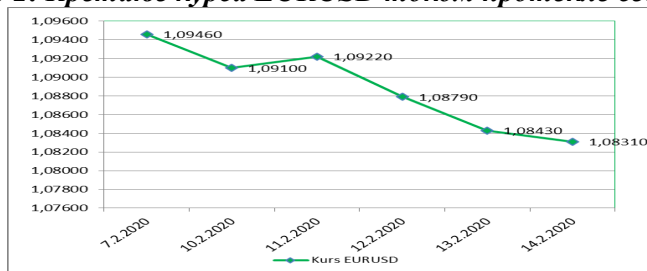
економиста очекује да ће Фед на сједници која се одржава у марту задржати тренутну референтну каматну стопу, док вјероватноћа рецесије у наредних 12 мјесеци износи 26,5%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс потрошачких цијена (Г/Г)	ЈАН	2,4%	2,5%	2,3%
2.	Биланс буџета (у млрд USD)	ЈАН	-10,0	-32,6	-13,3
3.	Зараде по радној седмици (Г/Г)	ЈАН	-	0,0%	0,1%
4.	Индекс улазних цијена (Г/Г)	ЈАН	0,2%	0,3%	0,5%
5.	Индекс излазних цијена (Г/Г)	ЈАН	-0,2%	0,5%	-0,9%
6.	Обим малопродаје (М/М)	ЈАН	0,3%	0,3%	0,2%
7.	Захтјеви за хипотекарне кредите	7. ФЕБ	-	1,1%	5,0%
8.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	8. ФЕБ	210.000	205.000	203.000
9.	Bloomberg индекс потрошачког повјерења	9. ФЕБ	-	65,7	66,5
10.	Индекс индустријске производње (М/М)	ЈАН	-0,2%	-0,3%	-0,4%
11.	Искоришћеност капацитета	ЈАН	76,8%	76,8%	77,1%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0946 на ниво од 1,0831 (најнижи ниво од половине маја 2017. године), а што представља смањење од 1,05% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Инвеститори су тренутно забринуте за исход трговинских преговора између Велике Британије и ЕУ. Инвеститори очекују да би се могли појавити проблеми у трговинским преговорима са ЕУ у наредних 11 мјесеци који представљају транзицијски период Брежита.

Званичник Gove, који је de facto замјеник премијера, је делегатима потврдио да ће у склопу припрема за будуће односе о питању граница, влада уводити трговинске баријере у пост Брежит периоду. Gove је упозорио да ће постојати провјере хране и добара животињског поријекла, као и да ће постојати и царинске декларације те обавезни сигурносни сертификати за укупан увоз. Поред тога, Gove је истакао да је једини начин да се избјегну ове процедуре усклађивање са ЕУ законима. Ипак, уколико се ово усклађивање проведе, онда се поткопава основа на којој је премијер осигурао свој мандат на општим изборима који су потврдили Брежит.

Гувернер ВоЕ Carney је изјавио да ће раст каматних стопа, односно узлазно прилагођавање, вјероватно бити умјерено. Он је, такође, изјавио да ВоЕ очекује да ће каматне стопе бити релативно ниске у догледној будућности, док члан MPC Haskel сматра да ограничене могућности ВоЕ значе да је потребно одмах смањити каматне стопе како би се подстакла инфлација. Преговарач ЕУ за Брежит Barnier је изјавио да ће Брисел одбацити напоре који се односе на споразум о финансијским услугама у новом споразуму између ЕУ и Велике Британије у новом трговинском споразуму или о дугорочном споразуму еквиваленције, који представља режим којим ће управљати Лондон до краја ове године. Barnier инсистира на томе да ће ЕУ одлуке бити донесене унилатерално од стране ЕУ.

Један од званичника ВоЕ Bailey је уочи круцијалних преговора са ЕУ изјавио да Велика Британија треба да има слободу у промјени својих правила. Према његовом мишљењу, неопходно је да

постоје капацитети за ревизију и усвајање правила. Такође, он је сугерисао да Велика Британија може да одступа од широких ЕУ правила попут Солвентности II која покривају осигурање, као и MiFID који покрива инвестицијске услуге. Bailey је ове коментаре изнио приликом јучерашњег обраћања у Парламенту. Министар финансија Javid жели да се постигне споразум који ће омогућити стални приступ тржишту ЕУ, што је главни преговарач ЕУ Barnier већ одбио с обзиром на то да правила Велике Британије могу одступати од ЕУ правила. Такође, предсједница ЕУ Комисије von der Leyen је упозорила премијера Johnsona да ће Велика Британија требати будућа обавезивања према ЕУ због „јединственог“ приступа који би имала према ЕУ тржишту. Гувернер BoE Carney је изјавио да је још увијек веома рано просудити утицај коронавируса на економију и финансије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Укупне пословне инвестиције Р (Q/Q) IV квартал	-	-1,0%	0,0%
2.	БДП (Q/Q) Р IV квартал	0,0%	0,0%	0,4%
3.	Лична потрошња (Q/Q) Р IV квартал	0,1%	0,1%	0,3%
4.	Потрошња владе (Q/Q) Р IV квартал	0,5%	2,1%	-0,6%
5.	Извоз (Q/Q) Р IV квартал	1,8%	4,1%	7,9%
6.	Увоз (Q/Q) Р IV квартал	-0,1%	-0,8%	-0,3%
7.	Индустријска производња (Г/Г) ДЕЦ	-0,8%	-1,8%	-2,5%
8.	Прерађивачки сектор (Г/Г) ДЕЦ	-1,0%	-2,5%	-3,3%
9.	Трговински биланс (у мил GBP) ДЕЦ	-350	7.715	1.821
10.	Грађевински сектор (Г/Г) ДЕЦ	3,6%	5,0%	2,6%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,84918 на ниво од 0,83011, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2892 на ниво од 1,3047.

ЈАПАН

Прошле седмице су објављене прогнозе ММФ-а према којим ће привредни раст Јапана износити 0,7% у 2020. и 0,5% у 2021. години, док Влада Јапана прогнозира стопу од 1,4% за текућу годину. С обзиром на то да је тренутна стопа инфлације знатно испод циљаног нивоа BoJ од 2%, ММФ је ревидирао прогнозе везане за инфлацију, те прогнозиране стопе за текућу и наредну годину износе 1,1% и 1,2%, респективно. Као кључни дугорочни ризик за земљу наводи се старење становништва.

Савјетник премијера Јапана за економију Hamada је изјавио да је јапанска привреда крајем прошле године забиљежила највећу кризу од 2014. године, те је истакао да би фокус требало усмјерити на ефекте ширења коронавируса како би се избјегла рецесија у наредним кварталима.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Трговински биланс (у милијардама JPY) ДЕЦ	28,0	120,7	-2,5
2.	Текући рачун (у милијардама JPY) ДЕЦ	464,7	524,0	1.436,8
3.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г) ЈАН	2,7%	2,8%	2,7%
4.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г) ЈАН	2,3%	2,3%	2,3%
5.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) ЈАН	1,5%	1,7%	0,9%
6.	Индекс услужног сектора (М/М) ДЕЦ	0,1%	-0,2%	1,4%
7.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) Р ЈАН	-	-35,6%	-33,5%

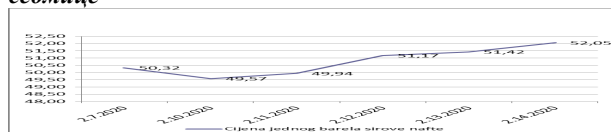
JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 120,14 на ниво од 118,95 (најнижи ниво од половине октобра прошле године). JPY је благо депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа од 109,75 на ниво од 109,78.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 50,32 USD (45,97 EUR). Цијена нафте је почетком седмице смањена под утицајем слабења кинеске тражње за овим енергентом, што је резултат ширења коронавируса. До краја седмице цијена нафте је забиљежила раст упркос томе што се чекао одговор Русије везано за смањење обима производње нафте. ОПЕС је предложио смањење понуде, док је министар енергије Русије Александр Новак изјавио да Москва „студира“ план ОПЕС+ те је садашњу ситуацију назвао „изузетно нестабилном“. Поједини аналитичари су ове изјаве протумачили као оптимистичне, што је и утицало на раст цијене нафте.

Средином седмице цијена нафте је наставила да биљежи раст након што су главни произвођачи у Русији дали подршку за продужење смањења обима производње што је предложио ОПЕС+, док глобално тржиште чека дефинитиван одговор на утицаје коронавируса. Поред тога, ОПЕС је снижио очекивања за глобалну тражњу за нафтом у првом кварталу за 440.000 барела дневно, односно за трећину. Крајем седмице цијена нафте је наставила да биљежи раст након што су ОПЕС и IEA смањили очекивања за тражњу нафтом, при чему IEA предвиђа да ће у првом кварталу ове године бити смањена први пут у последњих десет година, што је резултат утицаја коронавируса. IEA сматра да пад у потражњи за нафтом представља ризик вишка од око 1,7 милиона барела на дневном нивоу у првом кварталу и 560.000 у другом кварталу. Обим производње ОПЕС-а у јануару је најмањи од 2009. године. До краја седмице Русија није донијела одлуку о приједлогу ОПЕС+ да се даље смањи обим производње овог енергента. На затварању тржишта у петак цијена једног барела нафте је износила 52,05 USD (48,06 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је повећана за 3,44%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне fine унце злата је износила 1.570,44 USD (1.434,72 EUR). Почетком седмице цијена злата је повећана како се број умрлих од коронавируса повећао, што је утицало на раст забринутости и економске утицаје ових дешавања. Међутим, већ наредног дана, након што је Свјетска банка понудила техничку помоћ Кини у подршци борби са епидемијом коронавируса, али без нових кредита, цијена злата је смањена. Званичник Свјетске банке Malpass је истакао да Свјетска банка ради са Свјетском здравственом организацијом у пружању помоћи Кини, укључујући и савјете о претходним здравственим кризама, али кредитни ресурси нису у плану с обзиром на то да Кина користи своје ресурсе. У наредним даним цијена злата је углавном биљежила раст због ризика које је изазвао страх од ширења коронавируса. Подаци о броју заражених су значајно ревидирани на горе услјед промјене методологије дијагностификовања. Сада су препознате четири нове категорије: „сумњиви случајеви“, „клинички дијагностицирани случајеви“, „потврђени случајеви“ и „позитивни тестови“. Крајем седмице цијена злата је наставила да биљежи раст. Директорица ММФ-а Georgieva је изјавила да недостатак дубљег побољшања глобалног економског система успорава ионако анемичан глобални раст, док је утицај коронавируса додатно продубио ово стање чиме је умањио изгледе за значајнији привредни раст у овој години. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.584,06 USD (1.462,52 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила раст од 0,87%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

